

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

VESTNIK

3
2023

130
SPD
1893
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

4,40 €

TEMA MESECA

Blišč plezališč

Z NAMI NA POT

Lungau

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – IZDELEK MESECA APRILA

VODNIK POLHOGRAJSKO HRIBOVJE, Božidar Lavrič

V vodniku so na 144 straneh opisane poti v Polhograjskem hribovju, ki se zahodno od Ljubljane dviga nad Sorškim poljem. Poljanska Sora ga na severu loči od Škofjeloškega hribovja. Marsikdo hribovje še vedno poimenuje Polhograjski Dolomiti po kamnini, ki se zlasti v višjih delih gorstva prikaže na plan kot veliki škrbinasti zobje. V vodniku so opisane poti: iz doline Gradaščiце, iz doline Horjulščice, iz Medvod, Poljanske doline in iz Ljubljane.

Format: 120 x 160 mm; 144 strani, šivano z nitjo, okrogel hrbet

CENA: V času od 1. 4. do 30. 4. 2023 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 4,95 €* (redna cena: 9,90 €*).

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštne plača naročnik.*

KMALU V PLANINSKI TRGOVINI

SPOMINI STAREGA ALPINISTA, Peter Muck

Spomini, ki jih avtor opisuje v svojih dvaindvajsetih leposlovnih zgodbicah, imajo svojevrstno zgodovinsko vrednost. Opisujejo namreč čas takoj po vojni, ko se je naš alpinizem začel na novo razvijati, in so povedana iz prve roke. Muck v svojih spominih ne opisuje klasičnih alpinističnih vzponov, v katerih teče znoj in dišijo po strahu. Nasprotno, pripoveduje večinoma o vsem drugem, kar ga je na turah spremljalo in mu pustilo spomine na mlade dni. Iz njegovih zgodb izvemo vse o pomanjkanju plezalne opreme in iznajdljivosti povojnih generacij, ki jim to ni bila ovira in so se pač znašle po svoje. Govori o ljudeh in njihovih navadah, o dogajanju v kočah, o prehrani in o »prebavnih težavah« take in drugačne sorte, skratka o življenju, in to na zelo pozitiven način ter prežeto s humorjem.

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
123. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,
Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,
Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik, Miha Pavšek

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,
Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBlikOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4300 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljivanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali
po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu:
<https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 44 EUR, 68 EUR za tujino, posamezna številka 4,40 EUR, letna številka 4,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (33,00 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Teloh

Foto Otton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

0 (ne)spodobnosti

V zadnjem času sem prebral več knjig, o katerih sem napisal recenzije. Pri tem, kolikor je mogoče, upoštevam (ne)napisana pravila pisanja recenzij: najprej pohvališ, na koncu pa opozoriš na morebitne pomanjkljivosti, če te sploh obstajajo. Verjetno boste soglašali z mano, da se boste za knjigo, ki bo pohvaljena in dobila pozitiven odziv, zanimali tudi sami. Zmotno pa je laično mnenje, da je knjiga, ki dobi negativno kritiko, v težavah. Nasprotno, tudi slabo ocenjene knjige ljudi pritegnejo, saj se hočejo prepričati na lastne oči, ali je kritika res upravičena. Je to kaj drugega kot promocija? Če pa je knjiga (ali film, predstava ipd.) tako slaba, da je ne moreš niti predstaviti, jo pač ignoriraš. To je za knjigo najslabša rešitev. Nekaj knjig, ki sem jih prebral, je bilo res izvrstnih. Povsem sem "padel noter", avtorji so bili res prepričljivi. Tudi če bi pri kateri od teh knjig našel kakšno napako ali bi sam kaj drugače zastavil, se mi zdi, da je preprosto nesposobno, da bi ob tako dobri vsebini opozarjal na malenkosti. Več težav sem imel pri ocenjevanju romana, ki mi nikakor ni sedel. Zato sem si vzel 14-dnevni premor in zadevo dodobra prespal. Čeprav knjiga ni bila ravno po mojem okusu, a jo nasprotno bralke dobro sprejemajo, mi je še kako jasno, da gre za – roman. Pa ga ti napiši, če si tako sposoben, sem si dopovedoval. Ne, jaz ga še nimam, zato si ne bom jemal pravice kritiziranja. Pred časom so me opozorili na zapis na družbenem omrežju, kjer je komentator grobo napadel mojo knjigo. Ena sama poved, in to žaljiva. Moram priznati, da zelo slabo spremljam ta omrežja. Za to nimam niti časa, predvsem pa me moti količina prisotne negativnosti. Ne dovolim, da se ta zloba prenese tudi name – saj se še spomnite Dartha Vaderja? Videl sem, da je komentator pri skoraj trišteviličnih odzivih čakal na vsakega od njih in se takoj odzval – gotovo je bil prilepljen na ekran. Vsakemu, ki se je z njim strinjal, je še enkrat pritrdil, z vsemi, ki so si drznili oporekati, je polemiziral in jih prepričeval o svojem prav (slednji so bili v večini). Ne vem, kako je z vami, a jaz na žaljive komentarje preprosto ne odgovarjam ali pa jih pobrišem, če le imam to možnost. Ali si na primer lahko predstavljate, kako drugače bi bilo videti, če bi bil začetni zapis komentatorja recimo takle: "V roke mi je prišla tainta knjiga tegaintega avtorja. Knjiga je dokaj bogata in informativna, verjamem, da bo mnogim prišla prav. Vidi se, da je avtor opravil veliko delo. Vendar se sam ne strinjam s tem in tem, kar argumentiram s tem in s tem. Kaj o tem mislite drugi?" Ali se vam ne zdi, da je tak zapis spodoben? In prejšnji?

Tik pred tiskom je najboljšežnejši vodnik moje kariere, v katerem opisujem sto tur nekega gorstva. Pripravljaj sem ga šest let, vseh tur sem opravil sto petdeset, prehodil nešteto višincev, prevozil na tisoče kilometrov (v Italiji in Avstriji), besedila pa je za tri Planinske vestnike, da ne naštevam naprej. Ali si kdo predstavlja, koliko dela je potrebnega za to? Verjamem, da ne. In vse to le zato, da bi tudi drugim odkril koticke, ki so navdušili mene? In ker se danes vse vrtili okoli denarja, naj vam povem, da nikoli in nikdar ne bom mogel nadomestiti vseh stroškov, ki sem jih imel s pripravo. Kaj pa res odtehta? Čisto navadna – pohvala. Pred leti mi je neki poznavalec negativno ocenil izbor tur v vodniku, v katerem bi imel raje več zahtevnejših in manj lažjih. Ne boste verjeli, tudi sam bi imel raje tak vodnik, vendar ... Založnik, ki prevzame kompletno finančno breme in tveganje za prodajo, mi je dal drugačne napotke. Zato sem vstavil tudi nekaj lažjih ciljev, med drugimi zimski vzpon na Uršljo goro. Zakaj? Preprosto zato, ker je bila s tem zagotovljena boljša prodaja. Po lažjih turah pozimi hodi bistveno večja množica ljudi, kot pa pleza po zahtevnih vrhovih. In knjiga se je uspešno prodala. Vsega tega seveda tisti, ki podajajo komentarje,

ne morejo vedeti, lahko pa bi vsaj predvidevali. Avtor, ki ne soglaša z zamislijo izdajatelja, ima dve možnosti: ali se sprijazni, prilagodi izbor tur in ima vsaj knjigo ali pa zavrne tak koncept in gre drugam. Vendar lahko ostane tudi brez knjige, saj založnika danes ni preprosto dobiti. Sam sem izkusil že obe možnosti.

Tudi pri *Planinskem vestniku* dobivamo podobna pisma, le da niso žaljiva. Pisna mnenja so večinoma kritična, ustno pa dobimo več pohval. Če sem še pred leti vsakemu od kritikov odgovarjal na dolgo in široko ter utemeljeval stališča uredništva, sem danes pri tem bistveno skromnejši – le zahvalim se za pošto. Naj v opravičilo povem, da je številka mojega prenosnega telefona javno dostopna in me lahko kdor koli od njih pokliče, da se pogovoriva o tem, kaj ga teži. Dobro veste, da ima vsaka palica dva konca. Če nam je pred kratkim nekdo že tretjič pisal, naj se znebimo plastičnega ovitka revije in s tem prispevamo k boljšemu okolju, mu tukaj sporočam, da smo se o tem že pri prvem pismu temeljito posvetovali, pridobili več drugih mnenj, tudi izdajatelja (PZS), vendar smo ostajali pri dotedanji praksi. Zakaj? Ker je očitno z revijami, ki jih kupci dobijo po pošti, toliko več težav zaradi – mečkanja revije. Tega si pa ne želimo. Pa še drugi razlogi so bili. No, prejšnji mesec nam je Pošta sporočila, da oni ukinjajo plastične ovitke, tako da smo zdaj v fazi iskanja drugih rešitev.

Živimo v časih, ki so po tehnološki strani izjemni. Vendar ko nam je omogočeno skoraj vse, se obnašamo drug do drugega, kot bi si bili tujci, kot da nismo na tem edinem svetu skupaj. Predstavljal bi si, da bomo vsaj v gorah, kjer je pristno okolje, ki do človeka ni vedno prijazno, drug do drugega prijazni (sočutni do sočloveka, je to preveč?), a žal ni tako. Razmislite o tem in nam – pišite. Obljubim vam, da bomo vsako pismo vzeli resno. Ne obljubim pa, da bom na pošto na dolgo odgovarjal.

Vladimir Habjan

UVODNIK

1 O (ne)spodobnosti

Vladimir Habjan

BLIŠČ PLEZALIŠČ

4 Moderne plezalske dileme

Jurij Ravnik

INTERJUJ

8 Vili Guček

Marta Krejan Čokl

BLIŠČ PLEZALIŠČ

16 Zgled je največ

Sara Jaklič

INTERJUJ

20 Marija Lesjak

Mire Steinbuch

DOŽIVETJE

24 Moj prvi in edini turni smuk

Mire Steinbuch

LITERATURA

27 Paul Preuss – gospodar prepada

Vladimir Habjan

KOLUMNA

30 Parkiranje pri Aljaževem stolpu?

Klemen Belhar

Z NAMI NA POT

32 Eldorado za prave zanesenjake

Mitja Peterel

PLANINČKOV KOTIČEK

41 Tri žitna zrna, korenček in seno

Kristina Menih

DOŽIVETJE

44 Javoršček za vsak dan

Anka Rudolf

TUJINA

48 U gorah Irana

Miro Štebe

BOTANIKA

52 Po avčinovih sledih

Branko Dolinar

DOŽIVETJA Z GORA

55 Iskanje šivanke v kopici sena

Franci Horvat

OBLETNICA

58 Spoštljivo in varno tudi vnaprej

Zdenka Mihelič

VREME

60 Subjektivne ali modelske vremenske napovedi?

Veronika Hladnik Zakotnik

ZGODBE IZPOD HIMALAJE

62 Pozabljen prelaz

Matjaž Čuk

ZGODOVINA

65 Spomini radioamaterja

Janez Majdič

SPOMINI

68 Ženske so drugačne in moški tudi

Lidija Honzak

ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA

70 Emil Pevec, tehnični urednik

71 FILM

72 NOVICE IZ VERTIKALE

74 ŠPORTNOPEZALNE NOVICE

74 LITERATURA

75 PLANINSKA ORGANIZACIJA

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**